

USTAWA

z 15.03.2025 r.

o samorządzie gminy

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Niniejsza ustawa określa organizację i zadania gminy jako jednostki samorządu terytorialnego.
2. Mieszkańcy gminy tworzą z mocy prawa wspólnotę samorządową.
3. Ilekroć w ustawie jest mowa o gminie, należy przez to rozumieć jednostkę samorządu terytorialnego, wspólnotę samorządową oraz odpowiednie terytorium.

Art. 2. 1. Gmina wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.
2. Gmina posiada osobowość prawną.
3. Samodzielność gminy podlega ochronie sądowej.

Art. 3. O ustroju gminy stanowi jej statut.

Art. 4. 1. Granice gmin ustala Rada Lordów.
2. Rada Lordów tworzy, łączy, dzieli i znosi gminy oraz zmienia ich nazwy, a także określa ich przynależność do prowincji.
3. Rada Lordów nadaje gminie status gminy miejskiej. Gminą miejską jest gmina, w której granicach znajduje się miasto.

Art. 5. 1. Gmina może tworzyć jednostki pomocnicze: sołectwa, dzielnice lub inne.
2. Jednostki pomocnicze tworzy się w porozumieniu z mieszkańcami gminy oraz odpowiednim kasztelanem prowincji.

ROZDZIAŁ 2

Zakres działania i zadania gminy

Art. 6. Do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami dla innych podmiotów.

Art. 7. Zadania gminy obejmują sprawy zbiorowych potrzeb gminy, w szczególności sprawy:

- 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami oraz ochrony środowiska i przyrody;
- 2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;
- 3) zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków publicznych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą;
- 4) działalność w zakresie telekomunikacji;
- 5) lokalnego transportu zbiorowego;
- 6) ochrony zdrowia;
- 7) pomocy społecznej;
- 8) wspierania rodziny i polityki prorodzinnej;
- 9) gminnego budownictwa mieszkaniowego;
- 10) edukacji publicznej;
- 11) kultury, w tym muzeów i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków;
- 12) targowisk;
- 13) zieleni gminnej i zadrzewień;
- 14) cmentarzy gminnych;
- 15) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej;
- 16) ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 17) promocji gminy;
- 18) współpracy z organizacjami pozarządowymi i samorządowymi.

Art. 8. 1. W celu realizacji swoich zadań gmina może tworzyć jednostki organizacyjne, a także zawierać umowy z innymi podmiotami.

2. Gmina może prowadzić działalność gospodarczą.

Art. 9. Wykonywanie zadań publicznych może być realizowane w drodze współdziałania między jednostkami samorządu terytorialnego.

ROZDZIAŁ 3

Władze gminy

Art. 10. Mieszkańcy gminy podejmują rozstrzygnięcia w głosowaniu na wiecu powszechnym lub za pośrednictwem swoich organów.

Art. 11. 1. Organami gminy są:

- 1) rada gminy (rada miejska), jako organ stanowiący;
- 2) wójt (burmistrz), jako organ wykonawczy.

2. Organizację wyborów organów gminy określają odrębne przepisy.

Art. 12. 1. Działalność gminy jest jawna. Ograniczenie jawności może wynikać z aktów równego lub wyższego rzędu.

2. Jawność działania organów gminy obejmuje w szczególności prawo obywateli do uzyskiwania informacji, wstępu na sesje rady gminy, a także dostępu do dokumentów dotyczących działalności publicznej gminy.

3. Zasady dostępu do dokumentów określa statut gminy.

Art. 13. 1. Rada gminy jest organem stanowiącym i kontrolnym gminy.

2. Rada gminy w gminie miejskiej nosi nazwę rady miejskiej.

Art. 14. 1. Kadencja rady gminy trwa trzy lata.

2. W skład rady gminy wchodzi siedmiu radnych.

3. Odwołanie rady gminy przed końcem kadencji może nastąpić wyłącznie z mocy uchwały wiecu powszechnego.

Art. 15. Uchwały rady gminy zapadają zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady.

Art. 16. 1. Do właściwości rady gminy należą wszelkie sprawy niezastrzeżone dla innych organów pozostające w zakresie działania gminy.

2. Do wyłącznej właściwości rady gminy należy:

- 1) uchwalanie statutu gminy;
- 2) stanowienie o kierunkach działalności wójta oraz przyjmowanie sprawozdań z jego działalności;
- 3) powoływanie i odwoływanie skarbnika gminy na wniosek wójta;
- 4) uchwalanie budżetu gminy, rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu oraz podejmowanie uchwały o udzieleniu lub nieudzieleniu absolutorium z tego tytułu;
- 5) rozpatrywanie raportu o stanie gminy oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia wotum zaufania z tego tytułu;
- 6) uchwalanie planu ogólnego gminy;
- 7) uchwalanie programów gospodarczych;
- 8) tworzenie jednostek pomocniczych, nadawanie im statutu, ustalanie zakresu działania jednostek pomocniczych, zasad przekazywania im składników mienia oraz zasad przekazywania środków budżetowych na realizację zadań jednostki;
- 9) uchwalanie przepisów dotyczących podatków w granicach określonych ustawami lub dekretemi;
- 10) podejmowanie uchwał w sprawach współdziałania z innymi podmiotami oraz wydzielanie na ten cel odpowiedniego majątku;
- 11) podejmowanie uchwał w sprawach herbu gminy, nazw ulic i placów należących do gminy;
- 12) nadawanie honorowego obywatelstwa gminy;
- 13) stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych do kompetencji rady gminy.

Art. 17. Rada gminy kontroluje działalność wójta, gminnych jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych gminy.

Art. 18. 1. Rada gminy wybiera ze swojego grona przewodniczącego i wiceprzewodniczącego bezwzględną większością głosów ustawowej liczby radnych.

2. Przewodniczący organizuje pracę rady oraz prowadzi obrady rady. Przewodniczący może wyznaczyć do wykonywania swoich zadań wiceprzewodniczącego. W razie nieobecności przewodniczącego jego obowiązki wykonuje wiceprzewodniczący.

3. W razie rezygnacji przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego z funkcji, rada wybiera nowego przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego w terminie 30 dni.

Art. 19. 1. Rada gminy obraduje na sesjach zwoływanych przez przewodniczącego. Pierwszą sesję nowo wybranej rady gminy lub rady gminy, która nie ma przewodniczącego i wiceprzewodniczącego, zwołuje kasztelan prowincji.

2. W obradach rady gminy mogą brać udział wójt oraz kasztelan prowincji.

3. Na wniosek wójta zwołuje się nadzwyczajną sesję rady gminy w terminie 7 dni od złożenia wniosku.

Art. 20. 1. Radny gminy jest obowiązany kierować się dobrem wspólnoty samorządowej gminy.

2. Radny jest obowiązany brać udział w pracach rady gminy.

Art. 21. 1. Radny nie ponosi odpowiedzialności za wykonywanie czynności związanych z wykonywaniem mandatu radnego.

2. Radny, wójt, zastępca wójta i skarbnik gminy korzystają z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych.

Art. 22. 1. Na wniosek 1/5 mieszkańców gminy wójt zwołuje wiec powszechny.

2. W wiecu biorą udział wszyscy mieszkańcy gminy z głosem decydującym. Wiecowi przewodniczy wójt.

3. Wiec może podejmować uchwały we wszystkich sprawach zastrzeżonych dla kompetencji rady gminy.

4. Uchwały wiecu mają moc wiążącą i nie mogą zostać zmienione lub uchylone przez radę gminy obecnej kadencji.

5. Uchwały wiecu podlegają kontroli ze strony Wielkiego Diuka w trybie Rozdziału 5 stosowanego odpowiednio.

6. Uchwały wiecu mogą mieć moc aktu prawa miejscowego.

Art. 23. 1. Organem wykonawczym gminy jest wójt.

2. Kadencja wójta trwa 3 lata.

3. Organem wykonawczym gminy miejskiej jest burmistrz.

Art. 24. Wójt powołuje i odwołuje swojego zastępcę.

Art. 25. 1. Rada gminy może podjąć większością pięciu członków uchwałę o odwołaniu wójta przed końcem kadencji.

2. Odwołanie wójta może nastąpić w przypadku, kiedy wójt rażąco narusza przepisy prawa lub nie wykonuje swoich obowiązków.

3. Uchwała rady gminy w sprawie określonej w ust. 1 podlega zaskarżeniu do Sądu Najwyższego w terminie siedmiu dni od jej podjęcia.

4. Jeśli uchwała nie zostanie uchylona lub nie zostanie względem niej złożona skarga, wójt składa rezygnację na ręce Wielkiego Diuka.

Art. 26. Po opróżnieniu urzędu wójta pełni on swoją funkcję do czasu objęcia obowiązków przez nowo wybranego wójta.

Art. 27. 1. Wójt wykonuje uchwały rady gminy i zadania określone przepisami prawa.

2. Do zadań wójta należy w szczególności:

- 1) przygotowywanie projektów uchwał rady gminy;
- 2) określanie sposobu wykonywania uchwał;
- 3) gospodarowanie mieniem gminy;
- 4) wykonywanie budżetu;
- 5) zatrudnianie i zwalnianie kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

Art. 28. Wójt kieruje bieżącymi sprawami gminy oraz reprezentuje ją na zewnątrz.

Art. 29. 1. Wójt wykonuje zadania przy pomocy urzędu gminy.

2. Organizację i zasady funkcjonowania urzędu gminy określa regulamin organizacyjny.

3. Kierownikiem urzędu jest wójt.

4. Wójt może powierzyć prowadzenie określonych spraw gminy w swoim imieniu swojemu zastępcy.

5. Kierownik urzędu wykonuje uprawnienia zwierzchnika służbowego w stosunku do pracowników urzędu oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

Art. 30. Organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem.

Art. 31. 1. Decyzje w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej wydaje wójt, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

2. Wójt może upoważnić swoich zastępców lub innych pracowników urzędu gminy do wydawania decyzji administracyjnych, o których mowa w ust. 1, w imieniu wójta.

3. Do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej rada gminy może upoważnić również organ wykonawczy jednostki pomocniczej.

4. Od decyzji wydanej przez wójta lub organ określony w ust. 3 służy skarga do Sądu Najwyższego w trybie Kodeksu Postępowania Administracyjnego.

ROZDZIAŁ 4

Mienie gminne

Art. 32. Mieniem gminnym jest własność i inne prawa majątkowe należące do gminy oraz mienie jednostek organizacyjnych gminy i innych gminnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw.

Art. 33. Mienie gminne nabywa się na podstawie przepisów prawa cywilnego albo w formie przekazania mienia Skarbcza Krulestwa na mocy dyrektywy wykonawczej Rady Lordów.

Art. 34. Podmioty mienia gminnego samodzielnie decydują o przeznaczeniu i sposobie wykorzystania składników majątkowych, działając jednak w granicach prawa.

Art. 35. 1. Oświadczenie woli w imieniu gminy składa wójt.

2. Jednostka pomocnicza zarządza i korzysta z mienia gminnego w sposób określony w statucie.

Art. 36. Gmina nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania innych podmiotów mienia gminnego, a te nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania gminy.

ROZDZIAŁ 5

Akty prawa miejscowego

Art. 37. 1. Na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy.

2. Na podstawie niniejszej ustawy organy gminy mogą wydawać akty prawa miejscowego w zakresie:

- 1) wewnętrznego ustroju gminy oraz jednostek pomocniczych;
- 2) organizacji urzędów i instytucji gminnych;
- 3) zasad zarządu mieniem gminy;
- 4) zasad i trybu korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej.

3. Organy gminy mogą wydawać przepisy porządkowe, jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa, porządku lub spokoju publicznego.

Art. 38. 1. Akty prawa miejscowego rada gminy ustanawia w formie uchwały.

2. Wójt może wydawać przepisy porządkowe w formie zarządzenia.

Art. 39. Każdemu, którego prawa są naruszane przez niezgodność aktów prawa miejscowego z porządkiem prawnym Krulestwa, może zaskarżyć akt do Sądu Najwyższego.

ROZDZIAŁ 6

Nadzór nad działalnością organów gminy

Art. 40. 1. Nadzór nad działalnością gminną sprawują kasztelan prowincji oraz Wielki Diuk.

2. Nadzór sprawowany jest na podstawie kryterium zgodności z prawem.

Art. 41. Organy nadzoru mają prawo żądania informacji i danych dotyczących organizacji i funkcjonowania gminy.

Art. 42. Wójt przedkłada kasztelanowi prowincji uchwały rady prowincji lub przepisy porządkowe w terminie 7 dni od ich podjęcia.

Art. 43. 1. Uchwała lub zarządzenie organu gminy niezgodne z przepisami prawa są nieważne.

2. O nieważności powyższych aktów orzeka kasztelan prowincji.

3. Kasztelan powinien uzasadnić rozstrzygnięcie nadzorcze o uchyleniu aktu.

4. Na rozstrzygnięcie nadzorcze kasztelana przysługuje skarga do Sądu Najwyższego.

ROZDZIAŁ 7

Przepisy przejściowe końcowe

Art. 44. Organy gminy od dnia ich wyboru przejmują wszystkie sprawy wszczęte i nieukończone przez organy prowincji określone w Ustawie z 06.12.2023 r. o samorządzie i administracji w prowincji (Kr. Dz. U. z 2023 r. poz. 32).

Art. 45. Ustawa wchodzi w życie z dniem wejścia w życie przepisów o dwustopniowym podziale terytorialnym Krulestwa Multikont.

Art. 46. Pierwsze wybory do rad gmin i pierwsze wybory na wójtów odbywają się w terminie 30 dni od wejścia w życie ustawy.